

**TONINO
PICULA**

**VAŠ ZASTUPNIK
U EUROPSKOM
PARLAMENTU**

PO PRIJEDLOZIMA
ŽUPANIJSKIH ORGANIZACIJA
SDP-a, NA VIŠE NOMINACIJA
ZA KANDIDATA ZA
ZASTUPNIKA U EUROPSKOM
PARLAMENTU IZA
BILJANE BORZAN IMA
BIVŠI MINISTAR VANJSKIH
POSLOVA RH I BERNARDIČEV
PROTUKANDIDAT NA PROŠLIM
UNUTARSTRANAČKIM
IZBORIMA

**Tonino
Picula**
interview

'NA IZBORIMA treba sanirati i ograničiti političku štetu sadašnje predsjednice na jedan mandat'

Razgovarala **ZRINKA VRABEC-MOJZEŠ** Fotografije **URED EUROPSKOG ZASTUPNIKA TONINA PICULE**

Krajem listopada Glavni odbor SDP-a rasprikljao je o europskim izborima koji će biti prvi pravi test njihove popularnosti, odnosno nepopularnosti među biračima. Po mišljenju mnogih to će biti i prijelomna točka za sudbinu predsjednika stranke Davora Bernardića koji je do sada uspio preživjeti sve pokušaje smjenjivanja, usprkos najlošijem rejtingu stranke u posljednjih deset godina i osobnom rejtingu koji je na razini statističke pogreške. Prema prijedlozima županijskih organizacija SDP-a, među tridesetak kandidata najviše, odnosno 17 nominacija, dobila je Biljana Borzan, a odmah iza nje je Tonino Picula s 14 nominacija, slijedi Rajko Ostojić kojeg je predložilo osam županijskih organizacija, Zlatka Komadinu sedam, Ivanu Posavec-Krivec i Joška Klisovića četiri i Romanu Jerković tri. Budući da se nedavno dogodio neuspjeli pokušaj puča u SDP-u, u kojem je navodno sudjelovao i Rajko Ostojić, mala je vjerojatnost da će se on naći na listi. Očekuje se da će Bernardić sastavljati listu na kojoj će biti oni koji mu se nisu zamjerili, a jedinih dvoje kandidata koje ne može ignorirati su upravo Biljana Borzan i Picula.

Picula je bio i Bernardićev protukandidat na prošlim unutarstranačkim izborima, ali nije uspio ući u drugi krug, vrlo vjerojatno i zbog izjave da stranku namjerava voditi iz Bruxellesa. On upravo tamo odraduje posljednju godinu svoga mandata u Europskom parlamentu. Kao bivši ministar vanjskih poslova, Picula je jedan od aktivnijih pripadnika Kluba zastupnika Progresivnog saveza socijalista i demokrata. Predsjednik je Izaslanstva EU parlamenta za odnose s Bosnom i Hercegovinom i Kosovom, član Konferencije predsjednika izaslanstava, Odbora za vanjske poslove, Pododbora za sigurnost i obranu, Izaslanstva u skupštini

Euronesta, zamjenik u Izaslanstvu u Odboru za regionalni razvoj i u Izaslanstvu u Odboru za stabilizaciju i pridruživanje Srbije u EU. Krajem lipnja u Dubrovniku organizirao je konferenciju "Schengen-postignuća i očekivanja" i dolazak izaslanstva Radne skupine S&D-a u Odboru za regionalni razvoj EU parlamenta. Iako o tome ne želi javno govoriti, Picula se sve češće spominje kao kandidata SDP-a na predsjedničkim izborima. Pitanje je hoće li, usprkos navodnom preziru prema toj funkciji, ipak to željeti Zoran Milanović i kako će se u toj situaciji postaviti Bernardić.

'NAKON ODLASKA Tomislava Karamarka, danas je predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović glavna spona HDZ-a s ekstremnom desnicom koja sve glasnije prijeti da će se konačno prelići preko praga vlasti'

NACIONAL: Kao bivši ministar vanjskih poslova, kako komentirate sukob predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović, ministrice vanjskih i europskih poslova Marije Pejčinović Burić i premijera Andreja Plenkovića? Radi li se tu o ideološkom sukobu, sakupljanju političkih bodova kod krajnje desnice ili o osobnim animozitetima?

Pored svih razlika u političkim stajalištima

koje se mogu uočiti, treba naglasiti da premijer i predsjednica ipak pripadaju identičnom sustavu kroničnog i kapilarnog ovladavanja državom, pri čemu se ne biraju sredstva. Njihovo djelovanje treba promatrati iz te perspektive, iz očuvanja pozicije vlasti i nesmetane konzumacije vlasti pod svaku cijenu i na svim razinama. Pored toga, ako se analizira povijest HDZ-ova upravljanja ekstremnom desnicom, hadezeovske elite uvijek su ih držale pod nadzorom i puštale s lanca kada im je to zatrebalo. Nakon odlaska Tomislava Karamarka, danas je predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović glavna spona HDZ-a s tom latentnom ulicom koja sve glasnije prijeti da će se konačno prelići preko praga vlasti. Što se tiče ugleda Hrvatske u svijetu i odgovornog vođenja vanjske politike, žalosno je gledati kako između institucija Vlade i predsjednice kao sukreatora vanjske politike postoji tako golem izostanak elementarne koordinacije prije istupa u javnosti, neovisno o kojoj temi je riječ.

NACIONAL: Hrvatska je jedna od 60 zemalja koja je potpisala pravno neobvezujuću Marakešku deklaraciju. Je li takav međunarodni dokument potreban svijetu i hoće li on poboljšati status legalnih migranata?

Svijet bi sigurno mogao postati bolje mjesto ako bismo se s golemim humanitarnim, sigurnosnim, socijalnim i ekonomskim izazovom poput današnjih i budućih migracija suočili zajedničkim snagama i na temelju stečenih iskustava. Populistička retorika ni ovdje ne donosi nikome ništa dobro, a posebno ne ljudima koje nesnosne životne okolnosti tjeraju na migriranje. U svijetu trenutno postoji cijeli niz kriznih žarišta kojima se redom ne vidi skori kraj. No zbog dugogodišnje neodgovornosti prema zaštiti okoliša na globalnoj razini koja se u zadnje vrijeme najviše očituje u nepoštovanju odredbi Pariškog klimatskog

'PORED SVIH RAZLIKA u političkim stajalištima, premijer i predsjednica ipak pripadaju identičnom sustavu kroničnog i kapilarnog ovladavanja državom, pri čemu se ne biraju sredstva. Njihovo djelovanje je očuvanje pozicije vlasti pod svaku cijenu', kaže Picula

sporazuma najvećih zagađivača poput SAD-a, ratni sukobi postat će vremenom tek drugi čimbenik koji pokreće velike migracije. Glavni će uzrok postati klimatske promjene, odnosno snažne vremenske nepogode koje će tijekom sljedećih desetljeća na pokret natjerati golem broj ljudi. Dobronamjerni i dobro informirani ljudi ne bi trebali imati problem s osnovnim smjericama Marakeškog sporazuma. Riječ je o pristupu migrantskoj krizi zasnovanom na ljudskim pravima, zaštiti migranata u ranjivu položaju, razvoju kontakata s ciljem borbe protiv "ksenofobije, rasizma i diskriminacije" te na kraju borbi protiv ilegalnih migracija i pomaganju povratku migranata.

NACIONAL: Francuski predsjednik Emmanuel Macron govorio je o gotovo sudbonosnoj važnosti sljedećih izbora za EU parlament. Imaju li šanse antieuropske, desničarske i radikalne stranke preuzeti većinu?

Simptomatično je to što tradicionalno jake i proeuropske političke opcije u zemljama EU-a gube izbornu podršku u korist euroskeptičnih populista koji su se na krilima fenomena migrantskog vala razvili u politički fenomen. Nažalost, izgledno je da će desničarske, ksenofobne i antieuropske stranke povećati broj zastupnika u EP-u, no teško da će doći do operativne većine. Opasno je to da skupe dovoljan broj zastupnika za ometanje redovnih parlamentarnih i zakonodavnih procedura.

NACIONAL: Hoćete li biti na listi za EU izbore jer ste s Biljanom Borzan dobili najviše nominacija županijskih organizacija SDP-a? Ima dosta zainteresiranih, je li vas začudila ambicija Rajka Ostojića?

Stranačko članstvo očito je prepoznalo naš dobar rad kao SDP-ovih eurozastupnika, o čemu svjedoči i značajna podrška naših županijskih organizacija. Želio bih u idućem mandatu nastaviti raditi na ozbiljnim projektima i inicijativama koje sam ne rutinski preuzeo, nego utemeljio posljednjih godina. Primjerice, Međuskupinu za europske otoke u Parlamentu i Tajništvo za energetske tranziciju na otocima pri Komisiji. Ambicije drugih kolega poštujem, ali ih ne želim komentirati.

NACIONAL: No čini se da oni koji su se zamjerili predsjedniku Bernardiću više nemaju šanse. Ima li u SDP-u unutarstranačke demokracije?

Dopustite da tijela stranke, od predsjednika do Glavnog odbora, do kraja odrade posao sastavljanja lista koji su svojim izjašnjavanjem započele županijske organizacije. Mislim da temeljni problem SDP-a nije deficit unutarstranačke demokracije, nego manjak konsenzusa o tome što su razlozi stagnacije stranke i kako ih prevladati. Nije riječ o loše napisanom Statutu ili programu, nego o klanovskim sudarima na temelju neprevladane višegodišnje krize odnosa u stranci. Opće slabljenje socijaldemokratske opcije na globalnoj razini samo je doprinijelo političkoj i anketnoj eroziji SDP-a.

NACIONAL: Bojite li se da će Živi zid bolje proći od SDP-a na europskim izborima?

Bez obzira na razmjerno jak izborni potencijal Živog zida, to se ne bi trebalo dogoditi ako uspijemo na vrijeme prevladati naše probleme. Više puta sam istaknuo da bi bilo dobro da stranka 2018.

ostavi barem dio problema s kojima je u nju ušla.

NACIONAL: Niste se miješali, ali ne možete ne primijetiti da je rejting stranke svakog mjeseca sve gori, dok Bernardića javnost prepoznaje kao negativca. Tko je kriv za takvo stanje, treba li čekati poraz na EU izborima ili djelovati prije njih?

Poštujem rezultate ispitivanja javnog mnijenja jer su ankete o rejtingima pokazatelj trendova koje politika ne smije ignorirati. Međutim, stoji i teza kako su jedino izbori pravi test snage svake političke stranke. Nakon svih udara i protuudara u stranci, SDP sada treba na vrijeme predstaviti izborni program i listu za Europski parlament, a u kampanji učiniti sve da se konsolidira, odnosno mobilizira članstvo i simpatizere te animira javnost sebi u prilog. Uspjeh ili neuspjeh na europskim izborima određivat će i političku odgovornost pojedina. Počevši od vodstva stranke.

NACIONAL: Kolika je odgovornost Zlatka Komadine za sadašnje stanje u stranci?

Odgovornost za stanje u stranci, kao u slučaju svih nas u SDP-u, proporcionalna je razini dužnosti koju obnašamo.

NACIONAL: Koga vidite kao potencijalnog nasljednika Davora Bernardića jer vi niste izrazili tu ambiciju? Imate pogrešnu konstataciju u pitanju. Ja sam

**'HRVATSKA BAŠTINI
 autentičnu antifašističku
 tradiciju, ali zahvaljujući
 političkim analfabetima,
 filoustaškim povijesnim
 revizionistima i
 beskrupuloznim
 populistima ne stječe
 ugled u Europskoj uniji'**

ambiciju za mjesto predsjednika stranke izrazio ne jednom, nego dvaput. Više nego bilo tko drugi. Nisam izabran. Kada dođe vrijeme za nove unutarstranačke izbore, siguran sam da neće nedostajati kandidata za najodgovorniju dužnost u SDP-u

NACIONAL: Osim Viktora Orbána, kojem pučani šalju znakovite poruke u svojim rezolucijama, ali ga ne isključuju iz svojih redova, veliki problem je i Poljska. Prošloga tjedna gledali smo neofašističke demonstracije na ulicama Varšave koje je prešutno dopustila vladajuća stranka Pravo i pravda. Hoće li i kako EU reagirati na takve pojave?

Više puta u Europskom parlamentu vodile su se ozbiljne rasprave o tome treba li i kako sankcionirati poljsku vladu koja uporno nastoji zaobići temeljne vrijednosti EU-a, postulate trodiobe vlasti i neovisnosti institucija. Ali ugovori o funkcioniranju EU-a previđaju procedure sankcioniranja onih koji na različite načine krše pravila. Najočitiiji primjeri danas su ne samo sporovi Bruxellesu s Varšavom i Budimpeštom, nego odnedavno i s Rimom zbog prvog proračuna populističke vlade. Instrumenti postoje, no pitanje je političkog pragmatizma, da ne kažem oportunitizma vodećih članica EU-a u donošenju odluka o sankcijama. Nasuprot tome, treba istaknuti dosljednu poziciju i upornu borbu najvjerojatnijeg socijaldemokratskog spitzzenkandidata Fransa Timmermansa u sukobu s neoliberalnim vlastima raznih članica EU-a.

NACIONAL: Kako komentirate najavljeni dolazak Orbána u Hrvatsku početkom prosinca i odustajanje Mađarske da blokira ulazak Hrvatske u OECD. Jesu li to "istrigovali" zastupnici HDZ-a glasajući protiv izvješća o Orbánu u rujnu ove godine?

Mađarski premijer dolazi u Hrvatsku na samit Srednjoeuropske inicijative, a ne u bilateralni posjet. Bez obzira na format, očito se radi o približavanju vlada dviju zemalja od kojih je jedna u otvorenom sukobu s temeljnim vrijednostima europskog projekta, dok je druga na samom začelju liste članica po kriteriju kapacitiranosti za sklapanje partnerskih veza u EU-u. Koja je prava cijena obnove odnosa vidjet ćemo uskoro, kada stigne presuda arbitraže iz Washingtona i kada krene kampanja za euroizbore.

NACIONAL: Kako gledate na Hrvatsku u tom kontekstu?

Hrvatska baštini autentičnu antifašističku tradiciju, ali zahvaljujući političkim analfabetima, filoustaškim povijesnim revizionistima i beskrupuloznim populistima ne stječe ugled među članicama EU-a. Posebno je dvojbeno predsjedničko guranje Hrvatske u društvo političara poput Orbána, Recepta Tayyipa Erdoğana, Donalda Trumpa i Vladimira Putina koji neposredno ili preko svojih posrednika u EU-u aktivno rade na ugrožavanju europskog projekta. Kraval oko prihvaćanja Istanbulske konvencije i posljednje glavinjanje oko Marakeškog sporazuma čine nam dugoročnu reputacijsku štetu. Hadezeovska vanjska politika, bez obzira na to hoćemo li je opisati kao dvoglavu ili bezglavu, kompromitira Hrvatsku u EU-u bez obzira na naglašenu pristranost većinskog EPP-a.

Nismo u zoni prijetećih sankcija, ali u krugovima EU-a ispade hrvatske vanjske politike se prati i pamti.

NACIONAL: S ostalih 10 hrvatskih eurozastupnika potpisali ste otvoreno pismo europskim institucijama u kojem upozoravate na nepravedni Izborni zakon u BiH. Zašto mislite da je Željko Komšić loš izbor za Hrvate u susjednoj zemlji, čak i ako je izabran većinom bošnjačkih glasova? Po čemu je Dragan Čović, optuživan i osuđivan za korupciju i zlouporabe položaja i ovlasti, bolji?

Pismo nije bilo iskaz podrške nekom od BiH političara ili iskaz netrpeljivosti prema nekom drugom, nego zahtjev da europske institucije ozbiljno analiziraju postizborno stanje u BiH i aktivno reagiraju potičući provođenje reformi od kojih reforma Izbornog zakona nije jedina, ali je jedna od najvažnijih. Sada je posve jasno da tzv. Novi pristup EU prema BiH iz 2013. godine nije opravdao očekivanja. Inzistiranje na prioritarnom rješavanju razvojnih problema BiH gurajući u stranu trajnožareću krizu političkog sustava udarilo je u zid. Pravi pobjednik i ovih općih izbora u BiH nije neka stranka ili pojedinac, nego opet daytonski poredak koji već dugo u BiH ne omogućuje konstruktivnu i dugoročnu suradnju predstavnika triju konstitutivnih naroda, nego sve snažnije potiče "kulturu" trajnih sukoba i blokade institucija. Bez njegove nadogradnje neće biti toliko potrebne evolucije od (post)konfliktnog do kooperativnog uređenja BiH pa ni poželjnog razvoja liberalnog građanskog društva koje tako često zazivaju sasvim slabo maskirani lokalni unitaristi.

NACIONAL: Imate li ambicija biti predsjednički kandidat SDP-a i suprotstaviti se Kolindi Grabar-Kitarović? Jeste li o tome razgovarali s predsjednikom i ostalim tijelima stranke?

Svakako će u stranci biti više govora od inicijalnih razgovora i o predsjedničkim izborima. SDP treba imati svog kandidata za predsjednika Republike i zbog vlastite konsolidacije. Neprihvatljiva politička svrstavanja aktualne predsjednice traže snažan politički odgovor jedne drugačije Hrvatske kako bi se već napravljena politička šteta ograničila na samo jedan njen mandat.

NACIONAL: Europski pučani izabrali su Manfreda Webera za spitzenkandidata. Velike su šanse da će baš on postati novi predsjednik EU komisije. Što bi to značilo za budućnost EU-a koja je prilično nesigurna?

Weber je član bavarskog CSU-a, stranke koja je CDU-u Angele Merkel i koalicijskoj vladi, nakon desetljeća čvrste suradnje, priuštila mnogo briga tijekom proteklih godinu dana. No Webera se do sada doživljavalo kao saveznika Angele Merkel, pa se iz toga može zaključiti kako će on ipak biti čovjek kontinuiteta u smislu njemačkog zadavanja ritma europskim politikama. Međutim, Weber je političar bez ikakvog iskustva u izvršnoj vlasti, što mu može biti hendikep ako se nađe na mjestu šefa Europske komisije u ovim vremenima koja su sve samo ne rutinska. Prilikom predstavljanja svoje kampanje u rujnu, Weber je izjavio kako će europski izbori na proljeće biti izbori na kojima se

odlučuje i o europskom identitetu. Međutim, ono što Weber smatra europskim vrijednostima daleko je od onog što ljudi poput Viktora Orbána, čiji je FIDESZ dio EPP-a, žele čuti. Weber je kao europske vrijednosti istaknuo demokraciju, vladavinu prava, socijalno-tržišnu ekonomiju, rodnu ravnopravnost, slobodu medija, odvojenost crkve i države, sve vrijednosti koje današnja populistička desnica predvođena mađarskim premijerom želi razmontirati.

NACIONAL: A što je sa spitzenkandidatom socijalista? Kada će on biti proglašen i smatrate li to unaprijed izgubljenom bitkom, s obzirom na krizu ljevice u cijelom EU-u?

Spitzenkandidat ljevice bit će odabran na kongresu Progresivnog saveza socijalista i demokrata u prosincu u Lisabonu. Nakon što je Maroš Šefčovič povukao svoju kandidaturu, najizglednije je da će za spitzenkandidata biti izabran nizozemski laburist Frans Timmermans, aktualni prvi potpredsjednik Komisije i bivši ministar vanjskih poslova. Proces odabira nije uzaludan jer jača demokratska procesa unutar Europske unije. Demokratski izabranim zastupnicima u Europskom parlamentu, jedinju europskoj instituciji koja neposredno predstavlja volju birača, to omogućava davanje punijeg parlamentarnog legitimiteta kandidatu za predsjednika Europske komisije kojeg inače predlažu šefovi država članica u skladu s rezultatima izbora. Nije moguće, a ni potrebno zanemariti činjenicu kako se europska socijaldemokracija već neko vrijeme nalazi u očiglednoj krizi. O tome dovoljno govori podatak da je 2013. na vladajućoj poziciji u 28 država članica EU-a bilo 18 socijaldemokratskih stranaka, dok stanje iz 2018. govori da tek 8 socijaldemokratskih političkih opcija participira u vlasti. Statistika ukazuje na pad rejtinga i biračke potpore, s obzirom na to da su socijaldemokratske stranke u tek 4 od 28 država članica zabilježile rast postotka osvojenih glasova, uspoređujući stanje iz 2013. i 2018. Međutim, i dalje postoji ona proeuropska orijentacija većine građana EU-a, što daje nadu za mogući novi rast europske socijaldemokracije. Nju treba potaknuti odustajanjem od prevladanih dogmi, programima koji prepoznaju nove strahove građana u ovom razdoblju tranzicije u digitalno doba i, što je vrlo važno, obnovom sposobnosti mobilizacije ljudi za postizanje programskih ciljeva.

'JA SAM AMBICIJU ZA mjesto predsjednika stranke izrazio ne jednom, nego dvaput. Više nego bilo tko drugi. Nisam izabran. Kada dođe do unutarstranačkih izbora, u SDP-u neće nedostajati kandidata'

NACIONAL: Angela Merkel održala je govor u Strasburgu o budućnosti EU-a koji je imao težinu jer je najavila da se više neće kandidirati za predsjednicu CDU-a, odnosno ni za njemačku kancelarku. Koga vidite na njevoj poziciji i hoće li Njemačka moći iznjediti sličnog europskog lidera?

Njemačka uloga u Europskoj uniji odlaskom Ujedinjenog Kraljevstva postaje još naglašenija za budućnost projekta. Tko god bude njemački lider nakon Angele Merkel, suočit će se s još više izazova. S jedne strane, s centrifugalnim silama eurofobnih opcija koje stimulaciju za djelovanje dobivaju od izvaneuropskih autokracija, preko inherentnih i od euroskeptika neovisno nastalih problema u funkcioniranju EU-a do njemačkog oklijevanja u prilagodba EU-a novim okolnostima.

Uz to, ne treba sumnjati da će se i među drugim velikim članicama EU-a pojaviti aspiranti na mjesto Ujedinjenog Kraljevstva. Angela Merkel je u svojoj matičnoj stranci CDU-u pronašla nasljednicu Annette Kramp-Karrenbauer koja je kao premijerka njemačke savezne pokrajine Saarlanda vodila koalicijsku vladu CDU-SPD i odabrala je za glavnu tajnicu stranke. Zato je se smatra političarkom kontinuiteta i u nacionalnoj politici i u odnosu prema EU-u. No Angela Merkel unutar stranke ima ozbiljnu opoziciju i kroz sljedeće dvije godine lako će se pojaviti i novi pretendenti. Hoće li itko od njih imati ulogu kakvu je imala ona, diktirat će okolnosti o kojima sam govorio.

NACIONAL: Francuski predsjednik Macron na obilježavanju 100. obljetnice Velikog rata upozorio je da se demoni prošlosti bude i da bi moglo doći do novog sukoba svjetskih razmjera. Osudio je i svaki nacionalizam i objasnio da je patriotizam protivnost nacionalizmu. Oko njega su sjedili lideri država, od Trampa, preko Putina, Orbána i Aleksandra Vučića do hrvatske predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović koji su skloni nacionalizmu. Jesu li shvatili da se poruke odnose i na njih?

Desetljećima već svjedočimo koristima međunarodne suradnje, slobodnog protoka ljudi, znanja, trgovine i ulaganja. Unatoč neravnomjernosti rasta i mnogim sistemskim nepravdama, svijet je u cjelini postao bogatiji, a velik broj ljudi izašao je iz siromaštva. Jedan od najboljih primjera uspješne međunarodne suradnje je upravo EU, ali to podrazumijeva transparentnost i vladavinu prava, što autoritarnim vođama otežava opstanak. Zato takvi aktivno rade na slabljenju demokratskih kontrola vlasti, manipuliraju nacionalizmom i jačaju represivne mehanizme nad raznim segmentima društva. Političku moć i kumulirano bogatstvo dijele s oligarhijama koje im omogućavaju ostanak na vlasti i materijalnu korist. Znan broj političara koje spominjete dobro su shvatili poruke predsjednika Macrona, no svjesni su da njihova moć leži upravo u nepristajanju na demokratske i civilizirane obrasce ponašanja u političkoj areni, ali moraju pristati na mehanizme demokratskog društva kako bi legitimirali ciljeve koji često nisu nimalo demokratski. U mnogim slučajevima demokratske institucije samo su fasade posve autoritarnih režima.